

Kalajoen viiden tähden koulureitit ★★★★★

Uusi Merenojan yhtenäiskoulu tulee 2020 alkaen yhdistämään oppilaiden opetuksen yhteen toimipisteeseen Kalajoen keskustaajamaan. Samalla pienten Pohjankylän, Rahjan, Vuorenkallion, Etelänkylän ja Mehtäkylän koulujen toiminta lopetetaan. Tämä merkitsee suurta muutosta myös koulureiteissä sekä kuljetuksissa ja asettaa haasteita reittien turvallisuudelle ja kestäväälle liikkumiselle.

Hankkeen tausta ja tavoitteet

Hankkeen tavoitteena oli laatia uutta Merenojan yhtenäiskoulua ja koulureittien turvallisuutta palveleva koulureittisuunnitelma, jossa on huomioitu kestävä liikkuminen jalan ja pyörällä. Hankkeen tavoitteena oli myös ohjata ja kouluttaa kestävään ja turvalliseen liikennekäyttämiseen.

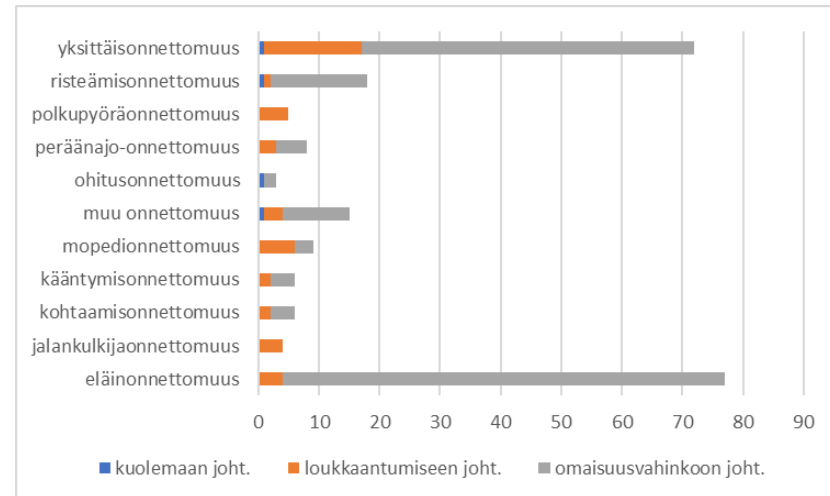
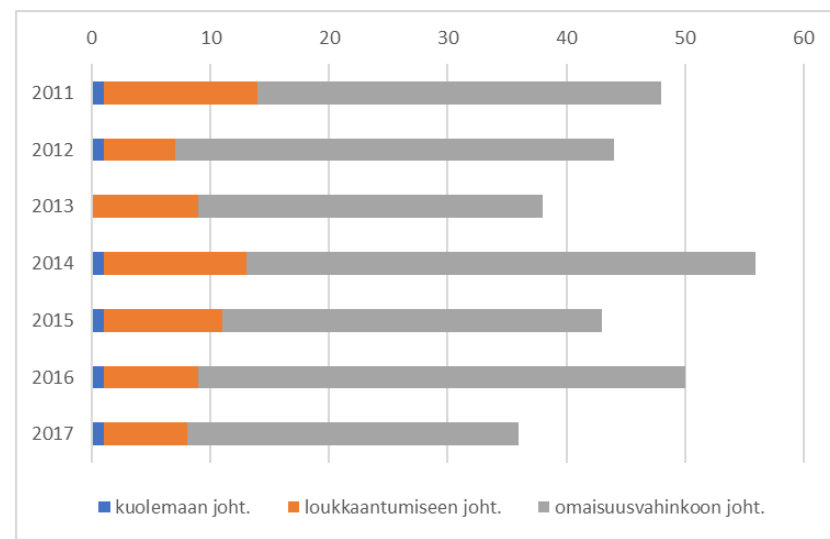
Työn sisältö:

1. Nykytilanteen ja tulevan tilanteen kuvaus
 - Onnettomuusanalyysi
 - Koulumatkakysely vanhemmille
 - Tontinkäyttösuunnitelman sekä katusuunnitelman liikenneturvallisuusauditoinnit
2. Koulureittianalyysi
3. Toimenpidesuunnittelu ja priorisointi
 - Tavoitteet ja suunnitteluperiaatteet
 - Toimenpidesuunnittelu
4. Viestintä ja käyttäytymiseen vaikuttaminen

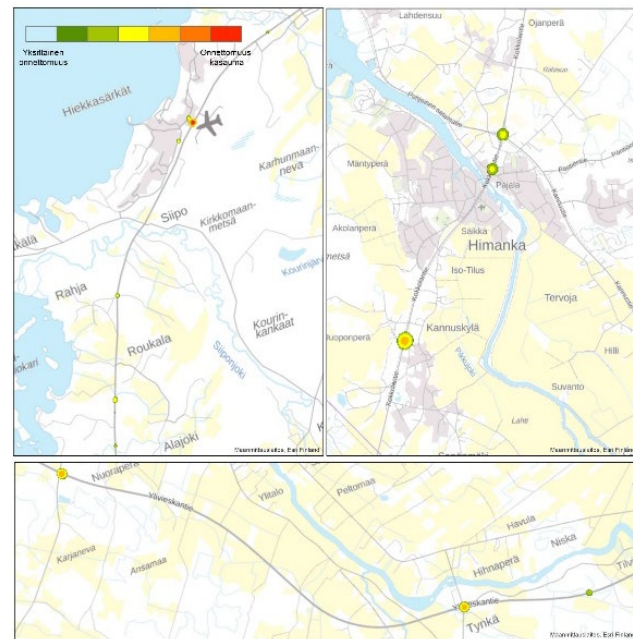
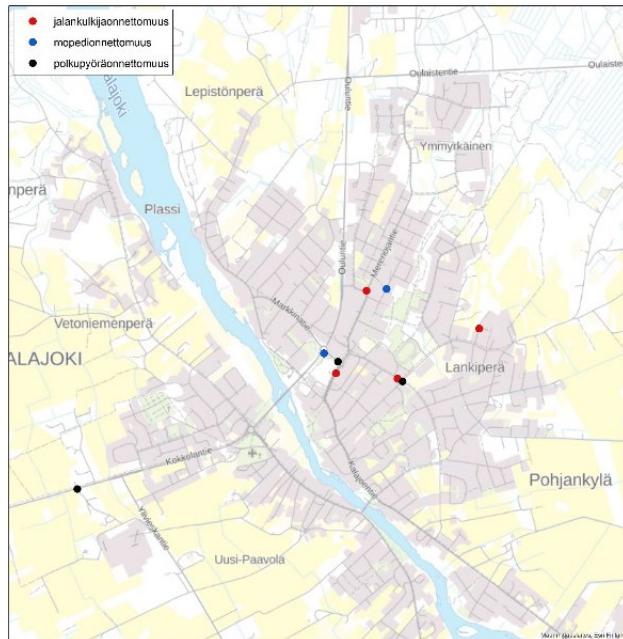
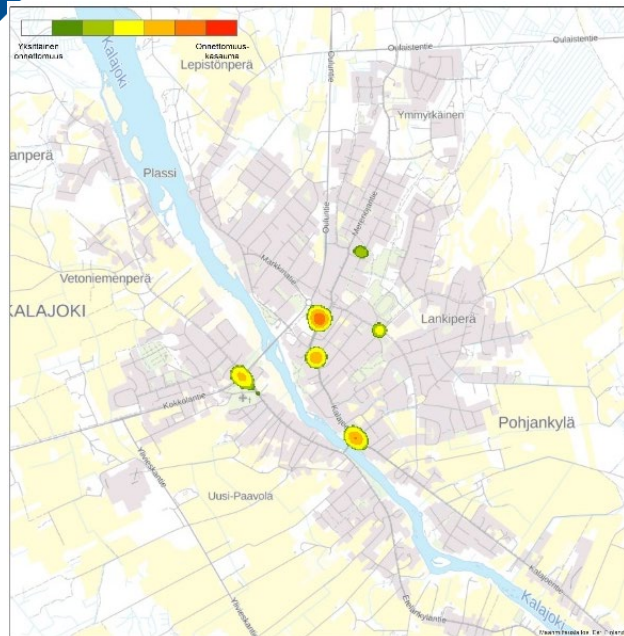

1. Nykytilanteen kuvaus - Onnettomuusanalyysi

- Vuosina 2013-2017 Kalajoella tapahtui yhteensä 223 onnettomuutta
- Tarkasteluaikana sattuneista onnettomuuksista 4 johti kuolemaan ja 46 henkilövahinkoon.
- Onnettomuuksista 10 %:ssa (22 kpl) oli osallisena raskas ajoneuvo. Näistä kaksi johti kuolemaan.
- 24 % onnettomuuksista tapahtui taajamissa ja 76 % taajamien ulkopuolisilla alueilla
- Taajamissa tapahtui eniten yksittäisonnettomuuksia ja toiseksi eniten muita onnettomuuksia
- Taajamien ulkopuolella sen sijaan tapahtui eniten eläinonnettomuuksia ja toiseksi eniten yksittäisonnettomuuksia
- Kaksi onnettomuutta sattui suojatiellä: jalankulkijaonnettomuus Merenojantien ja Leipurintien liittymässä sekä pyöräilijän onnettomuus Lankilantien ja Pohjankyläntien liittymässä
- 84 % oli linjaonnettomuuksia ja 16 % risteämisonnettomuuksia
- Onnettomuuksien sijainteja tarkasteltaessa on hyvä huomioida, että vaarallisimmat liittymät eivät välttämättä nouse esille onnettomuusanalyysissä, koska paikalliset osaavat varoa vaarallisiksi kokemiaan liittymiä/alueita.

1. Nykytilanteen kuvaus - Onnettomuusanalyysi

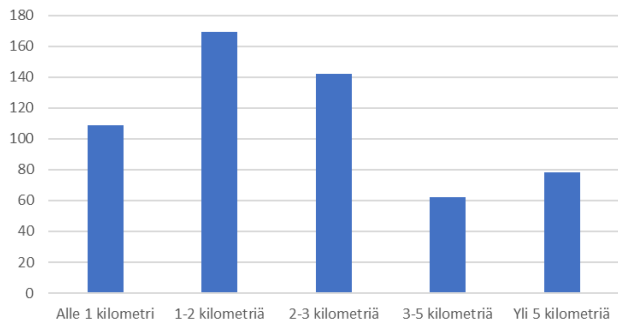

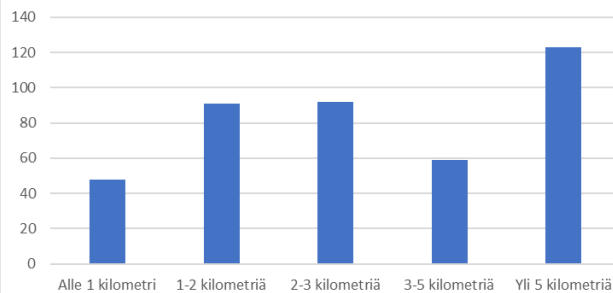
1. Nykytilanteen kuvaus - Koulumatkakysely

- Kalajoen koululaisten vanhemmille suunnattu kysely oli avoinna 28.1. – 15.2.2019.
- Vastauksia saatiin yhteensä 572 kappaletta.
- Eniten vastauksia saatiin Pohjankylän, Merenojan ja Raumankarin koulujen vanhemmilta.
- Vastaajien lapsista suurin osa oli alakoululaisia.
- Kyselyn mukaan lapsista valtaosalla (75%) koulumatkan pituus on alle 3 km. Hieman yli puolella (55 %) koulumatka on 1-3 km.
- Osalla vastaajista lasten koulumatkat pitenevät hieman lasten siirtyessä Merenojan koululle. Niiden lasten osuus, joilla on yli 5 km koulumatka, kasvaa 14% → 30%. Yli puolella (56 %) koulumatka on kuitenkin alle 3 km myös Merenojan koululle.
- 57 % vastaajista koki lapsensa koulumatkan nykyisin turvallisiksi. 35 % ei kokenut lapsensa koulumatkaa turvallisiksi. Vaarallisimmiksi koettiin 2-3 km (52 %) ja 3-5 km (48 %) matkat.

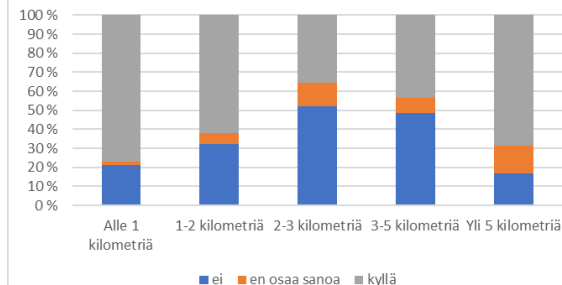
Kuinka pitkä lapsesi koulumatka on nykyisin?

Kuinka pitkä lapsesi koulumatka tulee olemaan Merenojan koululle?

Onko lapsesi koulumatka mielestäsi turvallinen nykyisin?

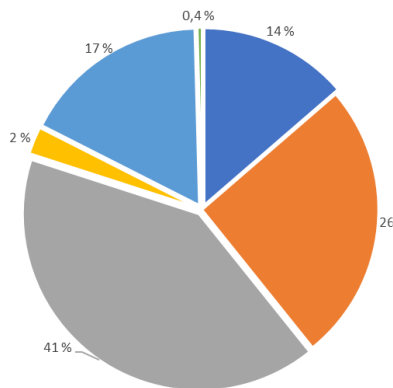

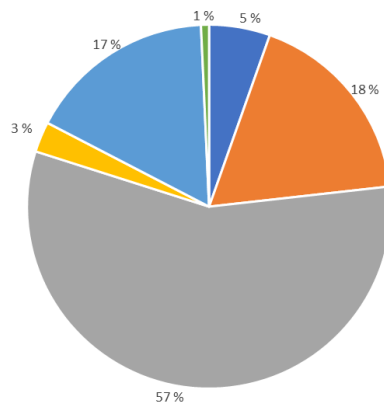
1. Nykytilanteen kuvaus - Koulumatkakysely

- Suurin osa lapsista kulkee nykyisin kouluun pääsääntöisesti kävellen tai pyörällä (kesäaikaan 75 % ja talviaikaan 67 %).
- Enemmistö (67 %) tulee kulkemaan pääsääntöisesti kävellen tai pyöräillen myös Merenojan kouluun.
- Joukkoliikenteen osuus näyttäisi kasvavan kulkumuodoista eniten siirryttäessä nykytilanteesta (3 %) ja vain Merenojan kouluun (9 %).

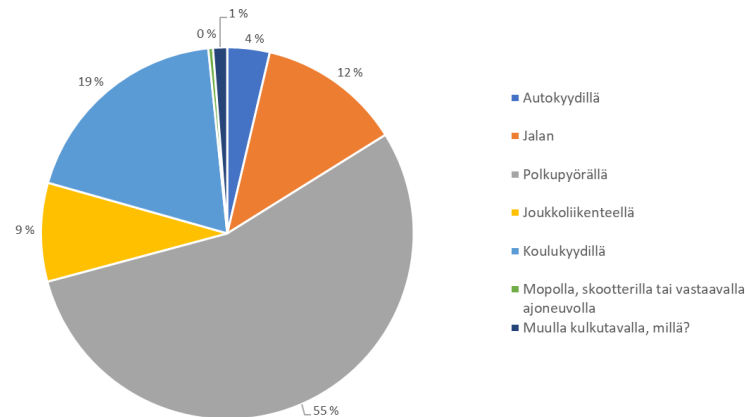
Miten lapsesi kulkee pääsääntöisesti kouluun talvella?

Miten lapsesi kulkee pääsääntöisesti kouluun kesällä?

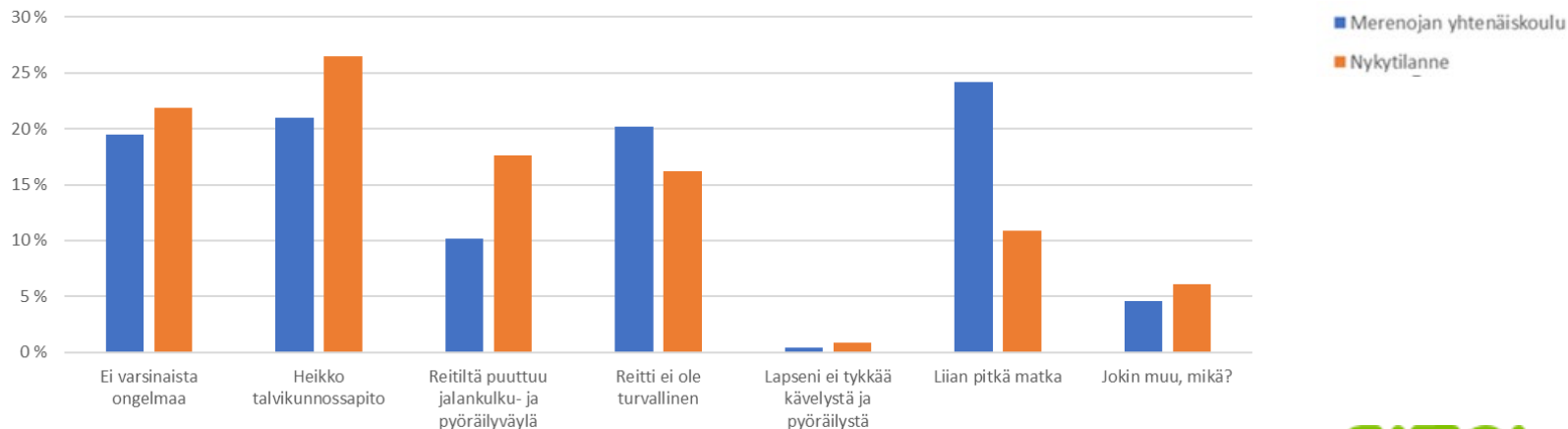
Miten lapsesi tulee pääsääntöisesti kulkemaan Merenojan koululle kesällä?

1. Nykytilanteen kuvaus - Koulumatkakysely

- Nykytilanteessa kävelyä ja pyöräilyä vaikeuttavat eniten heikko kunnossapito (26 %), puutteelliset kävely- ja pyöräily-yhteydet (18 %) sekä reitin turvattomuus (16 %).
- Merenojan kouluun kävelyä ja pyöräilyä vaikeuttavat eniten liian pitkä matka (24 %), heikko talvikunnossapito (21 %) ja reitin turvattomuus (20 %).
- Noin viidesosa ei koe kävelylle ja pyöräilylle olevan varsinaista estettä.

Mikä vaikeuttaa lapsesi kävelyä tai pyöräilyä Merenojan koululle?

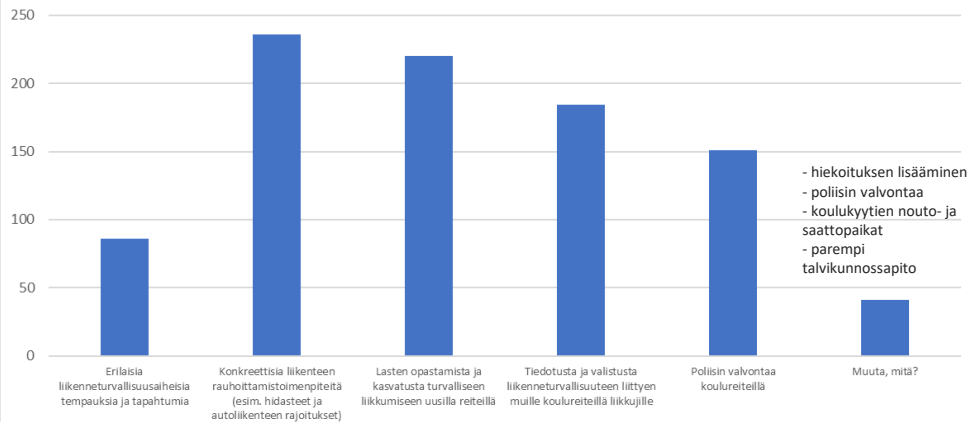

1. Nykytilanteen kuvaus

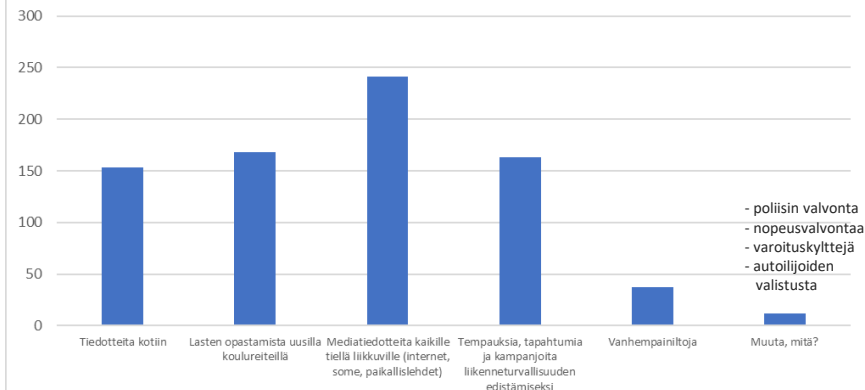
- Koulumatkakysely

- Koulureittien liikenneturvallisuuteen liittyen kaivataan eniten konkreettisia liikenteen rauhoittamiskeinoja, lasten opastamista ja kasvatusta turvalliseen liikkumiseen uusilla reiteillä sekä tiedotusta ja valistusta liikenneturvallisuudesta muille koulureiteillä liikkujille.
- Koulureittien muutostilanteessa toivotaan viestinnältä etenkin mediatiedotteita kaikille tiellä liikkuville.

Minkälaisia toimia kaipaisitte koulureittien liikenneturvallisuuteen liittyen?

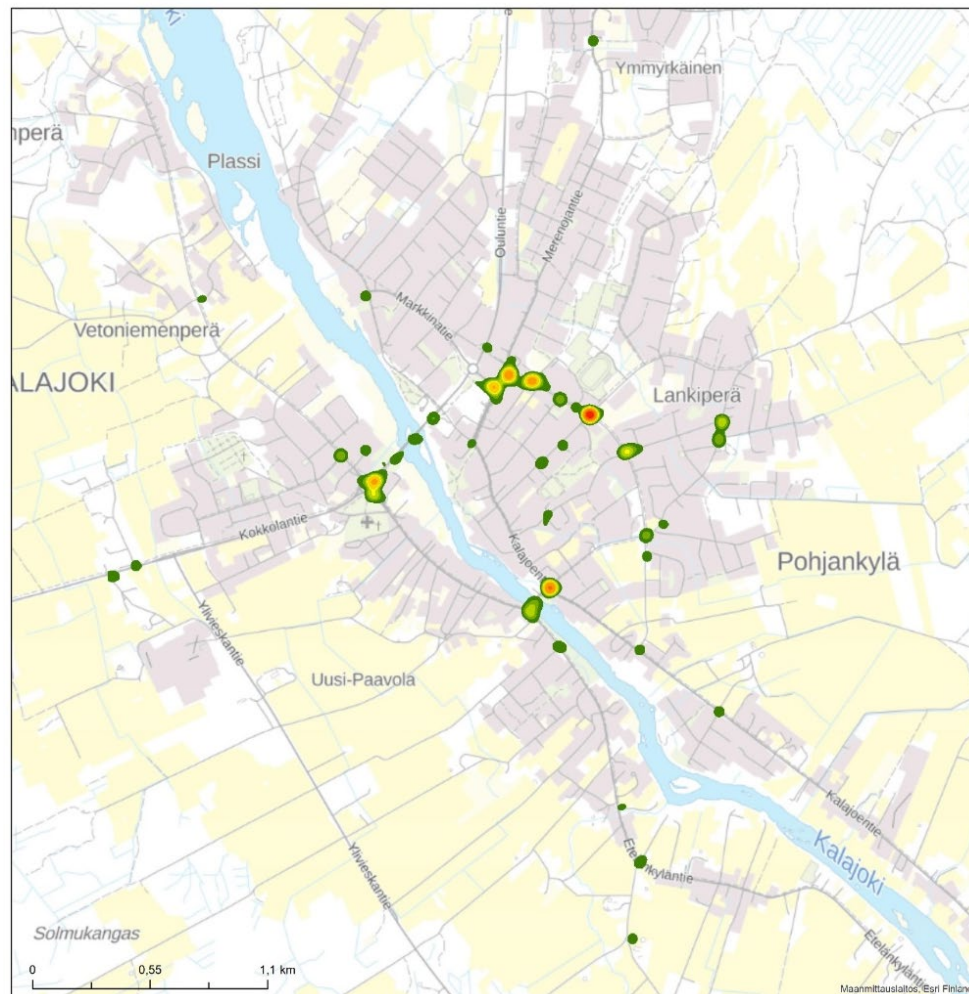

Millaista liikenneturvallisuutta edistävän viestinnän pitäisi olla koulureittien muutostilanteessa?

1. Nykytilanteen kuvaus - Koulumatkakysely

- Karttavastauksia saatiin noin 300 kpl. Viereisellä kartalla on esitetty vastausten keskittymät.
- Vastaukset keskittyivät keskustan alueelle lähinnä Kokkolantien, Pohjankyläntien ja Kalajoentien ympäristöön.
- Lisäksi Saarisillan alueelle saatiin useita vastauksia.

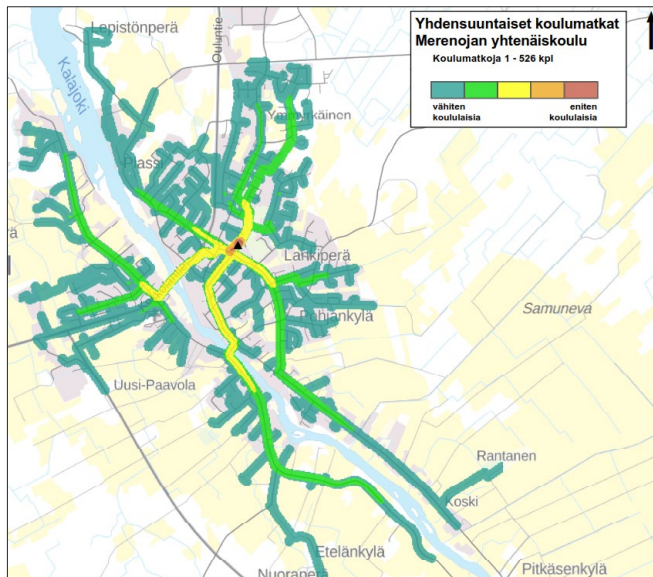
1. Nykytilanteen kuvaus

- tontinkäyttösuunnitelman ja katusuunnitelman auditointi

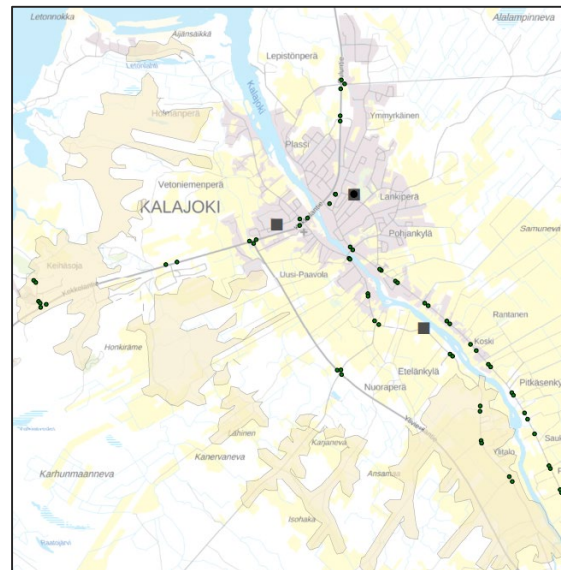
- Koulun piha-alueella sijaitseva liikuntarajoitteisten saattoalue tunnistettiin ongelmalliseksi, mikäli oppilaiden vanhemmat alkavat käyttämään sitä jätto- ja noutoalueena.
- Saattoliikenne voidaan myös ohjata Koulupolulle, mikäli luokat sijaitsevat koulurakennuksessa keskustan puolella. Tähän ratkaisuksi voisi olla asemapiirustuksessa esitetyn maavallin muuttaminen saattopaikaksi.
- Riskiksi tunnistettiin, että lapsia saattavat vanhemmat saattavat tehdä Pohjankyläntiellä u-käännöksen.
- Saattoliikenteestä aiheutuviin ongelmiin yhtenä mahdollisena ratkaisuna on saattoliikennepaikan osoittaminen kauemmaksi koulun alueelta.
- Pyöräilyn olosuhteet sekä pitkäaikaisen moottoriajoneuvoliikenteen pysäköinti oli huomioitu hyvin.
- Auditoinnissa esitettiin muutamien uusien saarekkeiden toteuttamista turvaamaan jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden turvallisuutta. Lisäksi varmistettiin, ettei suojatiet pääty ojiin.
- Mehtäkyläntien ja Pohjankyläntien liittymäalue olisi turvallisempi jos liittymät olisivat kohdakkain.
- Hannilantien liittymää tulisi kaventaa ajonopeuksien hillitsemiseksi.
- Auditoinnissa tehdyt huomiot on huomioitu kadun rakennussuunnitelussa.

2. Koulureittianalyysi

- Määriteltiin keskeiset jalankulku- ja pyöräreitit
- Koulumatkatarkastelu perustui koulukyyditysten ulkopuolella olevien koululaisten kotiosoitetietoihin sekä uuden koulun sijaintiin.
- Lopputuloksena tunnistettiin ne väylät, joissa kulkee laskennallisesti eniten koululaisia.

- Määritettiin keskeiset koulukyyditysten odotusalueet
- Paikkatietoanalyysin avulla tunnistettiin ne alueet, jotka jatkossa kuuluvat koulukyyditysten piiriin ja kartoitettiin mahdolliset pysäkkitarpeet.
- Tausta-aineistona hyödynnettiin pysäkkitietoja sekä koulukyytien reittitietoja.

3. Toimenpidesuunnittelu ja priorisointi

- Tavoitteet ja suunnitteluperiaatteet

- Lähtökohtana on nk. nollavisio: "Liikennejärjestelmä on suunniteltava siten, ettei kenenkään tarvitse kuolla tai loukkaantua vakavasti liikenteessä".
- Liikennenympäristöä kehitetään ja sitä ylläpidetään moottoriajoneuvosuoritetta vähentävästi ja turvallisuutta edistävästi. Käyttäjiltä vaaditaan myös sääntöjen noudattamista, vastuullisuutta liikenteessä ja turvalaitteiden käyttöä.
- Väylähierarkian merkitys tunnistetaan osana toimivaa yhdyskuntarakennetta.
- Liikennesuunnittelun periaatteet sisällytetään suunnitteluprosessiin siten, että toimintaympäristön muutettaessa säilyy ehjä, yhtenäinen, tiivistyvä ja esteetön kokonaisuus.
- Liikennejärjestelmää kehitetään viisaan liikkumisen ja heikomman osapuolen näkökulmasta, erityisteemoina:
 - pyöräilyn pääreittien tunnistettavuuden lisääminen ja näkyvyyden parantaminen myös sekaliikenneosuuksilla
 - kävelyn ja pyöräilyn risteämisjärjestelyjen turvallisuuden parantaminen
 - ajoneuvoliikenteen nopeuksien laskeminen
- Kunnossapidon laatu- ja toimintamallit yhtenäistetään erityisesti koululaisliikenteen pyöräilyn pääreiteillä ja pääreitin osana toimivilla katujaksoilla.
- Tie- ja katutyömaiden väliaikaiset liikennejärjestelyt sekä niiden tiedotus ja valvonta ovat selkeitä ja valtakunnallisen ohjeistuksen mukaisia.
- Uusien liikkumismuotojen mukanaan tuomat mahdollisuudet, mutta myös niiden riskit, tunnistetaan liikennejärjestelyjen suunnittelussa (esim. kevytautot).

3. Toimenpidesuunnittelu ja priorisointi

- Tavoitteet ja suunnitteluperiaatteet

Yleiset periaatteet:

Kaikilla kaavatasoilla sekä maankäytön uudis- ja muutoshankkeissa varmistetaan liikennejärjestelyjen toimivuus, viisaan liikkumisen edistäminen ja liikenneturvallisuus.

Yleis- ja asemakaavoihin, kaavarunkoihin sekä tie- ja katusuunnitelmiin tehdään viisaan liikkumisen ja liikenneturvallisuus-arvioinnit niin, että arvioija ei osallistu ko. suunnitelmien laatimiseen. Myös tontinkäyttösuunnitelmat tarkastetaan; niissä erityistä huomiota kiinnitetään pyöräilyolosuhteisiin (esim. pyöräpysäköinnin määrää ja laatu) ja tontin sisäisten liikennejärjestelyiden turvallisuuteen.

Koulujen ja päiväkotien liikennejärjestelyt:

Saattoliikenne järjestetään siten, että peruutukset minimoidaan ja linja-autojen ei tarvitse peruuttaa lainkaan. Saattoliikennealueen ei tarvitse sijoittua koulun/päiväkodin tontille.

Linja-autoja ei ohjata koulujen pihoille, vaan hyödynnetään linja-autopysäkkejä tai rakennetaan erillisiä levikkeitä (taskuja) tai kääntöpaikkoja. Koulut tiedottavat järjestelyistä liikennöitsijöille. Yhteydet lähimmille linja-autopysäkeille ovat houkuttelevia ja turvallisia.

Henkilökunnan ajoneuvojen pysäköinti ja huoltoliikenne järjestetään erilleen koululaisten pyörä- ym. pysäköinnistä ja saattoliikenteestä (autojen ja kevyen liikenteen erottelu tai risteämiskohtien vähentäminen). Huoltoliikenteen lyhyet peruutusmatkat sallitaan.

Ajoneuvoliikennettä ei ohjata välituntipihalle eikä piha-alueella sallita autojen läpiajoliikennettä. Piha-alueilla estetään lasten pääsy autojen sekaan (aitaamalla piha tai erottelemalla se muulla tavalla).

Ajoväylät ovat rakenteellisesti selkeitä ja ne erotetaan reunakivin, istutuksin ym. rakentein muusta ympäristöstä.

Pysäköinti- sekä nouto- ja kääntöpaikat merkitään liikennemerkein ja maalauksin.

3. Toimenpidesuunnittelu ja priorisointi

- Tavoitteet ja suunnitteluperiaatteet

Suunnitteluperiaatteita linjattiin:

- Katuluokittelulle sekä kävelyn ja pyöräilyn väylien luokittelulle
- Pyöräliikennejärjestelyt ja alikulun tarveharkinnalle
- Nopeusrajoitusjärjestelmälle
- Väistämisvelvollisuusjärjestelmälle
- Suojatien merkitsemiskäytänteelle
- Hidasteratkaisuille
- Tie- ja katuvalaistuksen periaatteille
- Kunnossapidolle

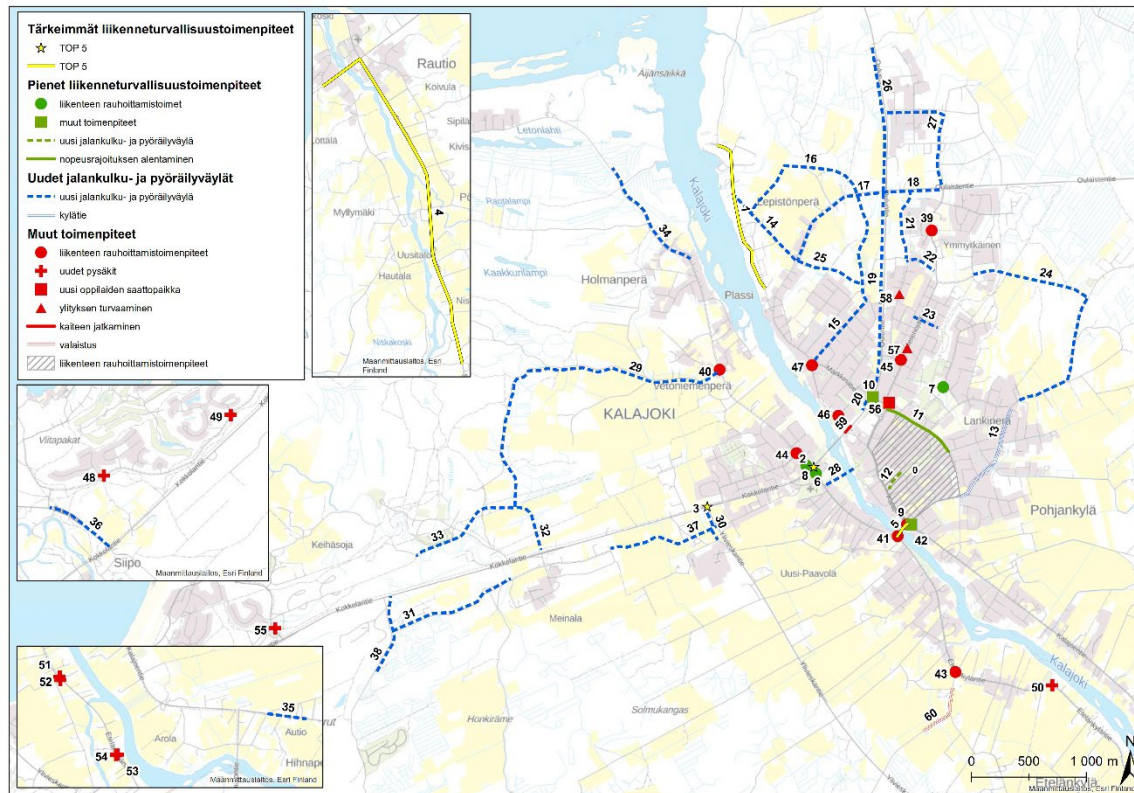
3. Toimenpidesuunnittelu ja priorisointi

- Toimenpidesuunnittelu

Turvallisuuden kannalta TOP 5 -kohteet

- Ämmän rantareitti (1)
- Kokkolantie (mt/417/10) alikulun laajentaminen (2)
- Ylivieskantie-Kokkolantien liikennejärjestelyt (3)
- Kävelyn ja pyöräilyn väylä Rautioon uuden koulun läheisyyteen (4)
- Sillan kunnostus ja kävelyn ja pyöräilyn väylän leventäminen

Lisäksi koulun lähialueen nopeatrajoitus tulisi laskea 30 km/h:iin ja Pohjankylän alueella pitäisi toteuttaa liikenteen rauhoittamistoimenpiteitä.

4. Viestintä ja käyttäytymiseen vaikuttaminen

- Tehtiin lehtijuttu ” Liikenne lisää liikennettä – kouluun kuljettaminen on karhunpalvelus lapselle”
- Opettajin opastaminen esim. toimintavinkkejä kuten kävelyretki tai suojatiepäivystys, Liikenneturvan aineisto
- Vanhempain ilta
- Kun koulu otetaan käyttöön jalkaudutaan maastoon lasten kanssa.

Vanhemmat kokevat, että tiet ovat lapsille liian vaarallisia kuljettavaksi jalan tai polkupyörällä

Tiet tulevat yhä vaarallisemmiksi jalankulkijoille ja pyöräilijöille

Vanhemmat kuljettavat lapsensa autolla kouluun. Yhä harvempi lapsi kävelee tai pyöräilee.

Ajoneuvoliikenne koulureiteillä ja erityisesti koulujen läheisyydessä lisääntyy

Kuljettamisen negatiivinen kierre (Lähde: Heljä Aarnikko, Marketta Kyttä & Tiina Myllymäki Lasten näkökulma tienpidossa Esiselvitys Tiehallinnon selvityksiä 53/2002)

KIITOS!

www.kalajoki.fi

